

Porozumienie w sprawie eksploatacji rurociągów

W poniedziałek podpisano w Berlinie trójstronne porozumienie ZSRR — Polska — NRD do tyżące eksploatacji systemu rurociągów naftowych. Porozumienie reguluje współpracę i uwzględnia doświadczenia zdobyte przy eksploatacji „Rurociągu Przyjaźni”. (PAP)

GLÓŚ WIĘLKOPOLSKI

POZNAN
WTOREK
23
LISTOPADA
1974

Wydanie A
Rok wyd. XXVII
Nr 278 (8631)
Cena 50 gr

Krajowa narada w sprawach komunalnych

Godzienna obsługa mieszkańców musi być sprawniejsza

Co zrobić, aby zapewnić dalszą poprawę obsługi ludności w sprawach tak istotnych jak gospodarka lokalowa i mieszkaniowa — oto temat krajowej narady zorganizowanej 22 bm. w Ministerstwie Gospodarki Komunalnej.

W obradach uczestniczyli przedstawiciele wydziałów prezydentów wojewódzkich i miejskich rad narodowych, zjednoczeń i zrzeszeń oraz innych placówek zajmujących się gospodarką komunalną i mieszkaniową.

Działalność i codzienna praca wszystkich ogniw administracji w sprawach lokalowych i gospodarki mieszkaniowej znajduje się pod szczególną kontrolą społeczną. Każda opieszałość bądź bezduszne załatwienie np. przydziału czy

zamiany mieszkania, remontu lub bieżącej naprawy domowych urządzeń, odbija się niekorzystnie na warunkach zamieszkania.

W ostatnich miesiącach podjęto wiele kroków, aby usprawnić pracę wydziałów lokalowych, administracji domów, zmienić styl i metody ich działania. Uproszczone formalności przy obejmowaniu nowych mieszkań, ustalono dogodniejsze godziny urzędowania, przeprowadzono weryfikację kadr i inne zmiany. Nielatwo jednak szybko przekształcić „urzędowe” nawyki ugruntowane w wielu placówkach przez poprzednie lata. Liczba skarg i zażaleń wpływających do Ministerstwa Gospodarki Komunalnej świadczy, że nadal w wielu miastach panuje biurokratyczny stosunek do interesantów, formalizm, a nawet obojętność wobec najbardziej żywotnych, ludzkich spraw.

Remonty mieszkań, ich przebudowa i niska jakość, złe warunki zamieszkania, nieprawidłowe załatwianie szeregu spraw — wynikające z nieznajomości lub wadliwej interpretacji przepisów — oto najczęstsze zarzuty i przedmioty skarg obywateli na tereny nowe ognia i placówki gospodarki komunalnej.

Nie negując konieczności starań o poprawę stylu i metod ich pracy, uczestnicy dyskusji podkreślili, iż istotny wpływ na niezadawalającą sytuację w tej dziedzinie mają duże wciąż niezaspokojone potrzeby mieszkaniowe, zbyt małe środki na remonty domów, a także nierozwiązane do końca problemy związane z wykonywaniem napraw budynków. Niezbędne jest także dalsze doskonalenie i zmiana niektórych przepisów prawnych, w obecnej sytuacji już nieaktualnych i przestarzałych.

Zagadnienia te występują we wszystkich miastach. A jednak wiele administracji domów i wydziałów kwaterekowych pracuje dobrze, ku zadowoleniu mieszkańców. A zatem czynnikiem decydującym w stosunkach urzęd — obywatel, jest właściwe zrozumienie usługowych funkcji wobec ludności, klimat życzliwości i zrozumienia dla codziennych ludzkich spraw i kłopotów. (PAP)

godnika „Wochenpost” w Berlinie i „Głosu Wielkopolskiego”.

Rezultatem podróży jest seria reportaży, pióra naszych dziennikarzy red. red. Feliksa Bilosa i Bogdana Dohnkego.

Dzisiaj na str. 3 zamieszczamy pierwszy odcinek z serii, która ukazywać się będzie pod stałym tytułem LABA 71

LABA

— to hasło reporterskiej podróży po Niemieckiej Republice Demokratycznej, zorganizowanej wspólnie przez redakcje zaprzyjaźnionej z nami ty-

Ruch związkowy na rzecz aktywizacji produkcji

22 bm. odbyło się w Warszawie wspólne posiedzenie Prezydium i Komitetu Wykonawczego CRZZ. Dokonano oceny dotychczasowego przebiegu dyskusji nad Wytężnymi przedzjazdowymi w ruchu związkowym.

Wprowadzenie do dyskusji wygłosił wiceprzewodniczący CRZZ — Eugeniusz Grochał.

Dyskusja w instancjach branżowych i terenowych ogniwach związkowych wykazała, że ruch zawodowy powinien nadal aktywnie uczestniczyć w działalności na rzecz aktywizacji produkcji służącej najważniejszemu potrzebom społecznym i gospodarczym. Potwierdził to czyn zjazdowy. Jego dorobek trzeba uznać za punkt wyjścia do sformułowania wniosków w sprawie nowych kierunków i form współzawodnictwa pracy. Nadal należy też rozwijać społeczny patronat nad ruchem racjonalizatorskim i wynalazczym.

W kolejnym punkcie obrad, którym przewodniczył Władysław Krucewicz rozpatrzone zostały uchwały Rady Ministrów i CRZZ w sprawie produkcji, poprawy jakości i zaopatrzenia w odzież ochronną i roboczą oraz w sprawie zasad gospodarowania tą odzieżą.

Prezydium i KW CRZZ przyjęły również plan rozdziału między poszczególnymi związkami zawodowymi skierowań sanatoryjnych na rok przyszły. Przewiduje on, że z leczenia sanatoryjnego skorzysta w tym okresie za pośrednictwem zw. zawodowych o 17 tys. osób więcej niż w br. (PAP)

List KC PZPR

W 75 rocznicę urodzin K. Gottwalda

Komitet Centralny PZPR przesłał do Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Czechosłowacji pismo następującej treści:

Droży towarzysze! W związku z 75 rocznicą urodzin Klementa Gottwalda Komitet Centralny Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej pragnie przekazać wam wyrazy pamięci o tym wybitnym rewolucyjnym i działaczu czechosłowackiego i międzynarodowego ruchu komunistycznego i robotniczego.

Polscy komuniści, masy pracujące naszego kraju dobrze pamiętają i cenią działalność i nieśmiertelne dzieło Klementa Gottwalda, który zapisał chlubne karty w historii waszej partii i waszego narodu.

Pełniąc — od początku istnienia waszej partii — odpowiedzialne funkcje w kierownictwie KPCz, K. Gottwald wniósł jednocześnie poważny wkład w rozwój działalności międzynarodowego ruchu komunistycznego.

Narodowi polskiemu szczególnie bliska jest działalność K. Gottwalda w latach II wojny światowej oraz jego rola jako przywódcy walki narodowowyzwoleńczej ludu czechosłowackiego przeciwko faszystowskiemu najeźdźcom.

W wyzwolonej, socjalistycznej Czechosłowacji K. Gottwald, jako współautor programu Koszyckiego, wniósł nieprzemijający wkład do realizacji głębokich przeobrażeń społeczno — politycznych w waszym kraju, w dziedzinie budownictwa socjalistycznego.

Masy pracujące socjalistycznej Polski na zawsze zachowają w pamięci zasługi K. Gottwalda w rozwijaniu i umacnianiu przyjaźni i współpracy między naszymi braćmi i narodem. (PAP)

„Kosmos-457”

W poniedziałek Agencja TASS poinformowała, że 20 bm. w Związku Radzieckim wysłano kolejnego satelitę z serii „Kosmos-457” z tej serii. Satelita przeznaczony jest do badania przestrzeni kosmicznej zgodnie z ogłoszonym wcześniej programem.

Nowy przewodniczący NPD

Na zjeździe neofaszystowskiej NPD w Holzminden nowym przewodniczącym partii został wybrany 35-letni adwokat Martin Müssnig, który otrzymał 259 głosów, bijąc jedynego kontrkandydata Siegfrieda da Poehlmann, który uzyskał 139 głosów. Müssnig po wyborze oświadczył, że będzie kontynuował i nie dotychczasowego przywódcę partii Adolfa von Thadden.

60 tys. marek łupem bandytów

Czterech zamaskowanych i uzbrojonych w pistolety maszynowe bandytów wtargnęło w poniedziałek rano do filii banku zachodniobermberskiego i pod groźbą użycia broni zrabowało 50-60 tys. marek. Bandyci po napadzie odjechali samochodem, który porzucili jednak o kilkaset metrów od banku.

25-lecie B. Paprockiego

23 bm. 25-lecie debiutu scenicznego obchodził wybitny polski tenor, długoletni solista Państwowej Ope-

ry Śląskiej, obecnie artysta Teatru Wielkiego w Warszawie — Bogdan Paprocki. Z tej okazji wzniesiono na scenie Opery Śląskiej spektakl „Carmen” Bizeta, w którym artysta wystąpił w dniu swego jubileuszu w roli Don Josego.

Dwie wizyty w ZSRR

Agencja TASS podaje, że zgodnie z osiągniętym porozumieniem wi-

PAP-RADIO-INE-WZ-TELEFONEM
RADIO-INE-WZ-TELEFONEM-PAP
INE-WZ-TELEFONEM-PAP
TELEFONEM-PAP
PAP-INE-WZ-TELEFONEM-PAP
RADIO-INE-WZ-TELEFONEM-PAP

cekanclerz i minister spraw zagranicznych NRF Walter Scheel przybędzie do Związku Radzieckiego z oficjalną wizytą 25 listopada w charakterze gościa rządu radzieckiego. Również przewodniczący CDU i szef opozycji chadeckiej w Bundestagu, Rainer Barzel, uda się 10 grudnia z wizytą do Moskwy.

Wznowienie rozmów

W poniedziałek rano w Salisbury zostały wznowione rozmowy między premierem rasisowskiego reżimu Rodezji Południowej, Ianem Smithem i brytyjskim sekretarzem do spraw zagranicznych, Alec Douglas-Homem. Rokowania te zmierzają do rozwiązania problemu nie-

Z prac Biura

Politycznego KC PZPR

Założenia NPG na rok 1972

Na posiedzeniu Biura Politycznego KC PZPR w dniu 22 bm. rozpatrywano podstawowe założenia i problemy projektu Narodowego Planu Gospodarczego na 1972 rok.

Podstawowym założeniem planu na 1972 rok — jak to podkreślono w trakcie obrad — jest dalsze rozwijanie polityki społeczno-ekonomicznej określonej uchwałami VII i VIII Plenum KC PZPR. Wymaga to umiejętnego łączenia zadań dy-

Dokończenie na str. 2

Pisarze poznańscy w dyskusji przedzjazdowej

Spotkanie z udziałem J. Zasady

Sprawom literatury, a w szerszym kontekście sprawom kultury poznańskiej poświęcona była wczorajsza dyskusja na otwartym zebraniu Podstawowej Organizacji Partyjnej przy Związku Literatów Polskich, w którym wzięli udział I sekretarz KW PZPR Jerzy Zasada oraz sekretarz KW Jan Pawlak.

Na zdjęciu: od lewej — G. Górnicki, J. Zasada, F. Fornalczyk, J. Pawlak, E. Morski.

Fot. — K. Przychodźki

Nowa inwazja sajgońska na Kambodżę

Agencje zachodnie donoszą, że tysiące żołnierzy sajgońskich, którzy wyruszyli z południowowietnamskiego miasta Tay Ninh, wkroczyło do Kambodży. Jest to druga na większą skalę inwazja wojsk sajgońskich na Kambodżę od 18 miesięcy.

Siłły napastnicze składają się z wyborowych oddziałów. Ich wkroczenie do Kambodży poprzedziły naloty samolotów USA na okolice przyszłej marszruty.

Inwazja utrzymywana była do ostatniej chwili w tajemnicy. Pierwsze oddziały sajgońskie weszły na terytorium Kambodży już w niedzielę. Główne siły agresywnych wojsk posuwają się wzdłuż szosy nr 7, prowadzącej z Tay Ninh w pld. Wietnamie do Kong Chom w Kambodży i dalej do Phnom Penh. Reszta żołnierzy sajgońskich posuwa się wzdłuż szosy nr 1, łączącej Sajgon z Phnom Penh, stolicą Kambodży.

Powołując się na źródła wojskowe w Tay Ninh, agencja Reutersa pisze, że do Kambodży wkroczyło 7 batalionów sajgońskich w sile około 5.000 ludzi, wspieranych przez czołgi. W następnym tygodniu do wspomnianego wyżej kontyngentu ma się przyłączyć dalszych 10.000 żołnierzy reżimu sajgońskiego.

Cześć z biorących udział w obecnej agresji na Kambodżę uczestniczyła w wypadzie do Laosu na początku bieżącego roku. Jak wiadomo, wypad ten zakończył się krwawą klęską. Według źródeł wojskowych, na które powołuje się agencja Reutersa, uczestnicy obecnej inwazji mają wderać się w głąb środkowej Kambodży.

Równolegle nie ustają walki w Wietnamie Południowym. W poniedziałek rano partyzanci przeprowadzili trzy ataki na pozycje nieprzyjacielskie w prowincji Quang Nam. Ostrzelali oni pociskami moździerzowymi siedzibę brygady południowokoreańskiej „Błękitny smok” w pobliżu miasta Hoi An.

Podczas dwóch innych ataków patriotów wyeliminowali z walki 9 żołnierzy południowowietnamskich. W prowincji Bac Lieu, w delcie Mekongu, doszło do starcia między ugrupowaniami sił wyzwoleńczych, a dwiema kompaniami sajgońskimi. Zmagania trwały około 2 godzin.

Nie ustają także brutalne akty agresji Stanów Zjednoczonych wobec Demokratycznej Republiki Wietnamu. Rzecznik wojskowy w Sajgonie podał w poniedziałek, że cztery odrzutowce typu „Corsair” wchodzące w skład morskich sił USA przeprowadziły bombardowania w rejonie nadmorskiego miasta DRW — Vinh. Znajduje się ono w odległości 225 km na północny zachód od strefy zdemilitaryzowanej.

dzielnicy DRW od Wietnamu Południowego. (PAP)

Zatonał prom na wodach Filipin

Według niepotwierdzonych jeszcze danych około 200 osób poniosło śmierć w katastrofie promu, kursującego między poszczególnymi wyspami w środkowych Filipinach. Prom, który wyruszył w drogę przy bardzo wzburzonej morzu, zatonał w niedzielę wieczorem z ponad 20 osobami na pokładzie. Na miejsce katastrofy udały się 3 jednostki filipińskie. Dotychczas uratowano tylko jednego pasażera. (PAP)

Zagajając obrady sekretarz POP Feliks Fornalczyk scharakteryzował pracę organizacji partyjnej literatów w ostatnim czasie, przypominając m. in. postulaty z jakimi wystąpili oni w dyskusji przedzjazdowej. Znalazły się tam sprawy statusu pisarza, braku obowiązującej konwencji wydawniczej, nakładów książek i ich kolportażu, spraw kultury w mieście i województwie F. Fornalczyk złożył też sprawozdanie z sobotniego spotkania literatów w Komitecie Centralnym partii z udziałem Józefa Tejcmy. Ze sprawozdania wynikało, że wiele spośród żywotnych spraw literatów znajduje się w toku rozwiązywania.

W ożywionej i polemicznej chwili dyskusji wzięło udział kilkunastu mówców: A. Górny, E. Naganowski, G. Górnicki, J. Korczak, J. Przybysz, E. Balcerzan, R. Danecki, Cz. Chruszczewski, R. Brandstaetter, K. Kostyrko, E. Najwer. Wiodącym nurtem tej dyskusji był problem udziału pisarzy poznańskich w ogólnokrajowej debacie na najbardziej ważne tematy, udziału środowiska literackiego w życiu re-

Dokończenie na str. 2

Konferencja PZPR w MON

Wczoraj odbyła się Przedzjazdowa Konferencja PZPR instytucji centralnych MON. W konferencji uczestniczył m. in. członek Biura Politycznego, sekretarz KC PZPR — Józef Tejcma oraz zastępca członka Biura Politycznego KC, minister obrony narodowej — gen. broni Wojciech Jaruzelski.

Ostatnia w siłach zbrojnych przedzjazdowa konferencja partyjna podsumowała przebieg dotychczasowej dyskusji, w instytucjach centralnych MON, nakreśliła program dalszego działania i wybrała delegatów na Zjazd. (PAP)

Zalecenia ONZ wobec Rodezji

Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych zaleciło na poniedziałkowym posiedzeniu, aby nie przyznawać Rodezji niepodległości dopóty, dopóki władzy nie będzie tam sprawować rząd reprezentujący większość mieszkańców kraju. Za rezolucją głosowało 101 delegatów, przeciwko — 3, z Wielkiej Brytanii, Republiki Południowej Afryki i Portugalii. Nieobecnych było 9 delegacji. (PAP)

POGODA

23 bm. Polska będzie pod wpływem niżu z zachodu. Przewiduje się zachmurzenie duże z większymi przejaśnieniami, miejscami drobne opady śniegu, a na południowym zachodzie możliwe opady śniegu z deszczem. Temperatura minimalna od ok. minus 10 st. do ok. zera. Maksymalna od minus 4 do ok. plus 2 st. Wiatry umiarkowane.

Doniosłe znaczenie listopadowych wyborów

Ogromny ciężar gatunkowy listopadowych wyborów powszechnych do organów przedstawicielskich wszystkich stopni w Czechosłowacji, polega przede wszystkim na tym, że mają one zakończyć proces konsolidacji i umocnić więź partii ze społeczeństwem. Doniosłe znaczenie będą miały one także dla młodzieży.

Na jednym z ostatnich zebrań przedwyborczych w Ostrawie członek Prezydium, sekretarz KC KPCz — Alois Indra oświadczył, że KPCz i Front Narodowy dokładają wszelkich starań, by przedstawić młodego pokolenia czuili się współodpowiedzialni za rozwój swego kraju, by aktywnie uczestniczyli we współzawodnictwie z innymi.

A. Indra podając przykład z województwa północnomorawskiego, gdzie wśród kandydatów na posłów i radnych do organów przedstawicielskich znajduje się prawie 30 proc. ludzi w wieku do 35 lat, podkreślił, że pragnie się dać młodej generacji nowe możliwości udziału w decydowaniu o wspólnych sprawach. Dla tysięcy młodych ludzi udział w organach przedstawicielskich będzie szkołą i przygotuje najlepszych z nich do objęcia kierowniczych funkcji w partii, aparacie państwowym i gospodarstwie oraz w organizacjach społecznych.

Zagadnienie udziału młodych ludzi w organach kierowniczych jest tym bardziej istotne, że dotychczas udział ten był niezbyt wielki. Np. w Czeskiej Republice Socjalistycznej funkcje posłów i radnych pełni dotychczas tylko 3,9 proc. ludzi młodych.

Jak oświadczył na ostatniej konferencji prasowej dla korespondentów zagranicznych z krajów socjalistycznych i pism komunistycznych akre-

dytowanych w Pradze wiceprzewodniczący KC Frontu Narodowego CSRS — prof. T. Travnicek, w przyszłych organach przedstawicielskich wszystkich stopni ludzie w wieku do 35 lat stanowić będą 30 proc.

Warto dodać, że w wyborach powszechnych, które odbędą się w dniach 26 — 27 listopada, przy urnach wyborczych stanie po raz pierwszy w życiu ok. 1,8 mln. ludzi młodych (liczba obywateli CSRS uprawnionych do głosowania wynosi 10,3 mln). (PAP)

Francuskie nagrody literackie

Zdobywcą nagrody literackiej im. Goncourtów jest Jacques Laurent, autor powieści „Głupstwa” opublikowanej przez wydawnictwo Grasset.

W poniedziałek w Paryżu została przyznana również literacka nagroda Renaudot. Otrzymał ją Pierre-Jean Remy (prawdziwe nazwisko Jean-Pierre Angremy) za książkę „Le sac du Palais d'Ete”. Książka jest poświęcona Chinom. (PAP)

Ślubowanie milicjantów ZOMO

Wczoraj w siedzibie Zmotoryzowanych Odwodów Milicji Obywatelskiej w Poznaniu, odbyło się ślubowanie funkcjonariuszy — słuchaczy szkoły podoficerskiej przy ZOMO.

Na ślubowanie przybyli I sekretarz KW PZPR w Poznaniu — Jerzy Zasada, przewodniczący Prezydium WRN — Franciszek Szczerbal, przewodniczący Prezydium RN Poznania — Stanisław Cozas, szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego gen. bryg. Andrzej Porajski,

komendant wojewódzki MO p. Henryk Zaskiewicz.

Po raporcie, który dowódca ZOMO w Poznaniu mjr Władysław Kina-Wroński złożył Jerzemu Zasadzie, ten ostatni dokonał przeglądu pododdziałów MO. Przy dźwiękach hymnu narodowego poczet sztandaru wystąpił przed front oddziałów, a następnie odbyło się uroczyste ślubowanie:

„Ślubuję uroczystie stać na straży wolności, niepodległości i bezpieczeństwa państwa polskiego, dążyć ze wszystkich sił do ugrontowania ładu wewnętrznego, opar tego na społecznych, gospodarczych i politycznych zasadach ustrojowych Polski Ludowej i z całą stanowczością, nie szczędząc swych sił, zwalczać jego wrogów.

Ślubuję uroczystie strzec i dochować tajemnicy służbowej. Rozkazy przełożonych wykonywać wiernie i obowiązkowo, nie wykonując gwałtownie i sumiennie.

Ślubuję uroczystie stać na straży praw Rzeczypospolitej, mieć wszystkich obywateli w równym poszanowaniu i w postępowaniu kierować się zasadami godności, uczciwości i sprawiedliwości społecznej.

W godzinach popołudniowych w Domu Kultury MO odbyło się spotkanie przedstawicieli władz partyjnych i administracyjnych województwa i Poznania z funkcjonariuszami ZOMO, którzy składali ślubowanie.

Do zebranych przemówił I sekretarz KW Jerzy Zasada, który stwierdził, m. in., że społeczeństwo Wielkopolski darzy Milicję Obywatelską dużym zaufaniem. Istnieje jednak konieczność dalszego zacieśniania więzi z ludźmi pracy, szukania jeszcze lepszych form działalności, która zapewniłaby spokój i bezpieczeństwo wszystkim obywatelom. Głos zabrał również komendant wojewódzki MO p. Henryk Zaskiewicz oraz przedstawiciel „Pomocy”, Adam Karpiński, z którym to zakładem poznańskie ZOMO od wielu lat utrzymuje ścisły kontakt. (s)

Śmierć... w anyżówce

Dwóch mnichów z klasztoru pod wezwaniem św. Anny w miejscowości Skiti, w Grecji, północnej, utonąło w wielkiej beczce „Uzo” — anyżówki, donosi z Aten Agencja AFP.

Mniszki cieszili się z klasztornej piwnicy, aby dokonać degustacji anyżówki, która ostatnio wyprodukowali w większych ilościach. Degustacja trwała dość długo. Podchmieleń „kiperzy” w pewnej chwili stracili równowagę i wpadli do beczki z alkoholem. Pomoc przyszła za późno. (PAP)

Niebezpieczna sytuacja na granicy Indii i Pakistanu

Indyjska Agencja Prasowa PTI podała w poniedziałek, że oddziały Bangla Desz zdobyły miasto Czugacza w stanie Dżesore we Wschodnim Pakistanie po zaciętej walce z wojskami pakistańskimi.

Pisarze poznańscy

Dokończenie ze str. 1

gionu wielkopolskiego. Mówiono o sprawach pisarzy partyjnych i bezpartyjnych, o niektórych niespełnionych obietnicach wobec środowiska literackiego, o braku możliwości publicystycznego wyrażania się przez literatów w poznańskich środkach masowego przekazu, o brakach współpracy z wydawcami, o opuszczaniu Poznania przez wybitniejszych ludzi kultury, o przychylnych pewnych niepowodzeniach w naszym życiu kulturalnym.

Na zakończenie zabrał głos J. Zasada, który podziękował zebranym za interesującą i polemizacyjną dyskusję. Przedstawił on główne osiągnięcia w realizacji polityki partii w bieżącym roku w skali kraju i województwa, poinformował, czym zajmuje się i będzie się zajmował Komitet Wojewódzki partii i wezwał do rzetelnej pracy wszystkich, partyjnych i bezpartyjnych, także literatów, którzy mogą przyczynić się nie tylko do eliminowania zła, lecz także do popularyzacji tego, co dobre w naszym życiu, a czego wcale nie jest mało. (ms)

Jednostki pakistańskie wycofały się do pobliskiej miejscowości Navaran, skąd przypuszczają ataki przeciwko partyzantom Bangla Desz. Agencja PTI podaje, że wojska pakistańskie poniosły poważne straty zarówno w ludziach jak i w sprzęcie.

O niejasnej sytuacji na granicy indyjsko - pakistańskiej świadczy fakt, że w poniedziałek siły pakistańskie zabiły 90 żołnierzy indyjskich oraz zniszczyły 7 czołgów podczas zaciętej walki w tym samym rejonie. Pakistańska Agencja Prasowa informując o tym incydencie, dodaje, że jak wynika z relacji, które napływają z tego rejonu do Dhaki, podczas wspomnianych walk 160 żołnierzy indyjskich odniosło rany. Pakistańscy przyznają się jedynie do 4 zabitych i 7 rannych po swojej stronie. Atak indyjski został — według agencji — poprzedzony ostrzałem artyleryjskim i moździerzowym ze strony ugrupowań indyjskich.

Napięta sytuacja na granicy indyjsko-pakistańskiej stała się jednym z głównych tematów każdego wystąpienia pani Indiry Gandhi, premiera Indii. W niedzielę wzięła ona udział w uroczystości rozpoczęcia budowy wielkiego kompleksu obiektów irygacyjnych w Dharze w stanie Gudżarat.

Zabierając głos na wielotysięcznym wiecu Indira Gandhi podkreśliła, że „naród Indii jest zdecydowany krocieć drogą postępu, przez zwyciężając wszelkie trudności”. Mówiąc o wydarzeniach we Wschodnim Pakistanie wskazała ona na palącą konieczność położenia kresu polityce terrorku i represji, prowadzonej przez władze Pakistanu. Stwierdziła ona, że efektem tej polityki było to, że ponad 9 mln mieszkańców Wschodniego Pakistanu zostało zmuszonych do porzucenia kraju i szukania schronienia w Indiach. Dodała ona, że polityczne uregulowanie problemu Wschodniego Pakistanu związane jest z koniecznością zapewnienia gwarancji bezpieczeństwa uchodźcom, aby mogli powrócić do kraju.

Tego samego dnia Indira Gandhi przemawiała również na masowym wiecu w Ahmedabadzie, stolicy stanu Gudżarat. Oświadczyła ona, że najbliższe dwa, trzy miesiące będą stanowiły bardzo trudny okres dla Indii. Wskazywała ona na pogłębianie się kryzysu w wyniku ciągłego ostrzeliwania terytorium Indii.

Indira Gandhi stwierdziła, że aktualne napięcie na granicy indyjsko-pakistańskiej i napływ uchodźców do Indii „stanowi zagrożenie dla pokoju” na subkontynencie indyjskim.

Handel winien!

Dlaczego na rynku brak szklanek?

Na statystycznego Polaka przypada w kraju niecałe 2 szklanki rocznie. Produkuje my bowiem 70 mln szklanek — a największym ich dostawcą są Krosieńskie Huty Szkła, wytwarzające aktualnie 36 mln. szt. Jest to dużo czy mało?

Braków w zaopatrzeniu rynku w ten poszukiwany artykuł nie można sprowadzać tylko do rozmiarów produkcji. „Ukrytymi” sprawcami niedostatecznego zaopatrzenia są... handlowcy. Oto np. w fabrycznych magazynach Krosieńskich Hut Szkła znajduje się aktualnie aż 1,5 mln. szt. szklanek nie odebranych przez handla.

Kierownicy sklepów nie kwapią się z odbiorem szklanek, gdyż te jako zbyt tani artykuł — nasterczają personelowi handlowemu wiele pracy i kłopotów, a nie „robiją” planów obrotów. Zamiast ta nimi szklankami wolą więc handlować drogim szkłem.

Tymczasem przemysł szklarski uwzględnił w swoich planach na 1972 rok zwiększenie produkcji szklanek, zgodnie z potrzebami rynku. Np. tylko w krosieńskich hutach dzięki zakupieniu za granicą nowego automatu, zwiększy się ich produkcja do 56 mln. szt. rocznie. Czy fakt ten będzie jednak równoznaczny z poprawą zaopatrzenia naszego rynku — zależy przede wszystkim od handlowców. (PAP)

dyjskim. Mimo całej powagi sytuacji — powiedziała ona — Indie będą w dalszym ciągu zdecydowanie przestrzegać dotychczasowych zasad polityki zagranicznej, służącej zachowaniu i umocnieniu pokoju. (PAP)

W Finlandii

Przygotowania do europejskiej konferencji bezpieczeństwa

Grupa ekspertów z Ministerstwa Spraw Zagranicznych Finlandii, której przewodniczy ambasador fiński w Etiopii Joel Paruki, rozpoczęła przygotowania organizacyjne do europejskiej konferencji bezpieczeństwa.

Rząd fiński — jak wiadomo — zaproponował Helsinki jako ewentualne miejsce takiej konferencji. Obecne przygotowania zmierzają do znalezienia pomieszczenia dla delegacji, zorganizowania środków telełączności, a także rozwiązania problemu przekładów na języki obce. (PAP)

Wymiana handlowa PRL — MRL

22 bm. przybył do Warszawy wiceminister handlu zagranicznego Mongolskiej Republiki Ludowej — Damdinżawyn Cerensanżaa. Jego przyjazd do Polski pozostaje w związku z zakończeniem polsko - mongolskich rozmów gospodarczych, dotyczących wzajemnej wymiany handlowej w roku przyszłym.

Tego samego dnia nastąpiło podpisanie protokołu o wzajemnych dostawach towarów i płatnościach między Polską a Mongolią w 1972 r. Podpisany protokół zakłada dalszy rozwój wymiany towarowej między obu krajami. (PAP)

Stan gotowości bojowej nad Kanałem Sueskim

W przemówieniu wygłoszonym do żołnierzy i oficerów stacjonujących nad Kanałem Sueskim prezydent Sadat wyraził rozczarowanie z powodu bezskuteczności starań o pokojowe rozwiązanie konfliktu na Bliskim Wschodzie.

Skrytykował on stanowisko Stanów Zjednoczonych, które domagają się ustępstw od obu stron konfliktu, traktując jednakowo agresora i ofiarę agresji. Sadat poinformował, że zawiadomił rząd USA, iż Egipt nie zgodzi się na żadne dyskusje, dopóki Izrael nie odpowie na memorandum Jarringa z 8 lutego br. i nie wyrazi zgody na całkowitą ewakuację swych wojsk.

Prezydent podał do wiadomości, że „z dniem dzisiejszym wchodzi w życie plan, który stawia cały front w gotowości bojowej”.

Sekretariat generalny KC Socjalistycznego Związku Arabskiego wystosował do narodu egipskiego apel, w którym wzywał „do przygotowania się w związku z nadchodzącą walką o wyzwolenie ziem egipskich”. (PAP)

Pogorszenie stanu zdrowia Waldeck Rocheta

W podparyskiej miejscowości Saint Quen zakończyła się krajowa konferencja Francuskiej Partii Komunistycznej, poświęcona działalności partii w zakładach pracy. Przemówienie końcowe wygłosił zastępca sekretarza generalnego FPK, Georges Marchais.

Zakomunikował on, że mimo troskliwej i stałej opieki stan zdrowia sekretarza generalnego FPK, Waldeck Rocheta, uległ dalszemu pogorszeniu. Jak wiadomo, sekretarz generalny FPK od dłuższego czasu przebywa w szpitalu. (PAP)

Delegacja OK FJN w Berlinie

Na zaproszenie przewodniczącego Rady Narodowej Frontu Narodowego Niemiec Demokratycznych prof. dr Ericha Corrensa udała się 21 bm. do NRD delegacja Ogólnopolskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu z przewodniczącym OK FJN prof. dr Januszem Groszkowskim na czele.

Wizyta ma na celu dalsze zacieśnienie współpracy FJN i FNND oraz omówienie ich zadań w realizacji budownictwa socjalistycznego w obu krajach.

We wczesnych godzinach popołudniowych prof. J. Groszkowski w towarzystwie ambasadora T. Gede i członków delegacji złożył wizytę członkowi Biura Politycznego KC SED, członkowi Prezydium Rady Narodowej Frontu Narodowego Niemiec Demokratycznych — prof. Albertowi Nordenowi. W czasie spotkania A. Norden poinformował polskich gości o najważniejszych aktualnych zagadnieniach życia politycznego i państwowego NRD. (PAP)

Z prac Biura Politycznego KC PZPR

Dokończenie ze str. 1

namacznego rozwoju gospodarczego kraju z zadaniami społecznymi w celu stworzenia warunków dla wzrostu stopy życiowej.

Konieczne jest w 1972 roku kontynuowanie wysiłku inwestycyjnego w celu rozbudowy potencjału wytwórczego dla szybkiego rozwoju gospodarki narodowej w kolejnych latach bieżącego pięcioletnia.

W szerszym niż dotychczas zakresie włączyć powinniśmy naszą gospodarkę do międzynarodowej specjalizacji produkcji, pogłębiając zwłaszcza współpracę oraz korzystną integrację gospodarczą z krajami RWPG.

Realizacja założonych na 1972 rok zadań wymagać będzie w większym niż dotychczas stopniu zapewnienia lepszego wykorzystania majątku trwałego, wzrostu wydajności pracy, obniżenia zużycia paliw, surowców i materiałów — na jednostkę produkcji, oraz obniżenia nadmiernych zapasów. (PAP)

W „Stomilu”

„Człowiek - Świat - Polityka”

Wczoraj zainaugurowano w Poznańskich Zakładach Opon Samochodowych „Stomil” Dni Książki Społeczno-Politycznej „Człowiek - Świat - Polityka”. Dni zapoczątkowała skromna, ale ciekawa wystawa składowa, dająca się z aktualnych pozycji traktujących o działalności partii, wydarzeniach politycznych w kraju i na świecie, z gadaninami ekonomicznymi, różnych problemach funkcjonowania socjalistycznego zakładu pracy w tym również przez myślu gumowego — branży do której należy „Stomil”.

Z innych imprez przewidzianych w „stomilowskim” programie Dni „Człowiek - Świat - Polityka” wymienić warto: kiermasz książek społeczno-politycznych ZMS-owski konkurs „Od Głównia do VI Zjazdu” oraz spotkanie z red. „Współczesności” (-) Edwardem Holda. (ad)

„Koziołki” płacą

15, 18, 29, 33, 39, dod. 36

Na 758 grę wpłynęło 358.247 zakładów wartości 1.014.741 zł. Nie stwierdzono wygranych I i II stopnia.

Stwierdzono 40 „czwórek” po zł 4.478; 111 „trójek” premiowanych po zł 170; 1.818 „trójek” po zł 70; 1.852 „dwójek” premiowanych po zł 26; 24.166 „dwójek” po zł 6.

Toto-Lotek

14, 15, 27, 28, 29, 35, dod. 48

Konferencja naukowa na temat roli samorządu

„Zarządzanie przedsiębiorstwem a samorząd robotniczy w świetle Wytocznych na VI Zjazd PZPR”. Tak brzmiał temat obradującej wczoraj w Poznaniu ogólnopolskiej konferencji naukowej, zorganizowanej przez poznański oddział do współpracy z Naukowego Organizacji i Kierownictwa przy współudziale WKZZ. Udział w konferencji wzięli przedstawiciele dyrekcji i administracji przedsiębiorstw oraz związków zawodowych i samorządu robotniczego całego kraju. (bw)

„Lis pustyni” był miernym dowódcą

Telewizja zachodnoniemiecka — jak informuje „Express Wieczorny” — nadała specjalny program, w którym obalali mit „wielkiego wodza”, przypisywany marszałkowi Rommlowi. „Lis pustyni” określony został jako naiwny polityk i mierny dowódca.

Autorzy programu na podstawie archiwów II wojny światowej przedstawili w Koblencji i Waszyngtonie twierdząc, że sława Rommla była tylko wytworem hitlerowskiej propagandy a jego kampania w Afryce dowiodła, że nie potrafił on dać sobie rady z dużymi operacjami wojennymi.

HUMOR I SATYRA

— Zawsze wybieram się po zakupy w godzinach szczytu. Tylko wtedy można spokojnie przejść przez ulicę...

„Laba 71” — to nasze hasło wywoławcze reportaży z Niemieckiej Republiki Demokratycznej, których druk rozpoczynamy na łamach „Głosu”.

Wzdłuż Łaby wiodła bowiem trasa reporterskiej wędrówki naszych dziennikarzy — red. red. Feliksa Biłosa i Bogdana Dohnkego, którym towarzyszył dziennikarz z zaprzyjaźnionego z nami tygodnika „Wochenpost” w Berlinie, red. Rolf Pfeiffer.

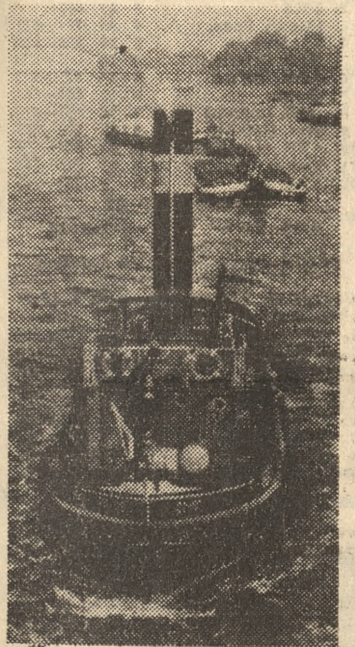
Przed rokiem gościliśmy w Polsce Erikę i Hansa Pollak z wspomnianego tygodnika berlińskiego. Odbiliśmy wspólną podróż reporterską pod nazwą „Wisła 70”. Seria interesujących artykułów o naszym kraju ukazała się w ubiegłym roku na łamach „Wochenpostu” oraz „Głosu Wielkopolskiego”.

Tym razem wędrowaliśmy wspólnie wzdłuż największej rzeki NRD. Celem obu wypraw było pokazanie zakresu i głębi przemian społeczno-politycznych i gospodarczych — nad Wisłą i nad Łabą, efektów ludzkiego trudu, ukazanie tego, co najwartościowsze z tradycji, co charakteryzuje współczesne życie sąsiedzkich krajów, umacnianie więzów współpracy i przyjaźni.

Na spotkanie rzeki i ludzi

Poczynione spostrzeżenia oraz nasuwające się refleksje, są natury historycznej, politycznej, obyczajowej. Mają zarazem charakter osobisty, bo przecież NRD leży „za miedzą” jest sąsiadką, która nas zawsze żywo obchodzi. Jej rozwój nieustannie konfrontujemy z tym co dzieje się po drugiej stronie Łaby — w NRD. Na ten temat także wiedziliśmy często rozmowy — w domach, kawiarniach, przy piwie.

Niemiecka Republika Demokratyczna jest kontynuatorką plebejskich ruchów wolnościowych, powstań chłopskich, rewolucyjnych tradycji Wiosny Ludów. Na ziemi niemieckiej narodzili się i działali ideolodzy prusactwa, ale Niemcami byli też Lessing i Herder —

Łaba — centralna droga wodna NRD.

wybitni luminarze Oświecenia, Goethe, Schiller i Heine, wreszcie Marks, Liebknecht, Thaelmann.

Na takich tradycjach oparto w NRD żmudny proces wymiatania nazistowskich pozostałości, resocjalizacji starszego społeczeństwa i wychowywania młodego pokolenia. Trwa ten proces już lat ponad dwadzieścia. To na pewno niewiele, jak na historię Niemiec. Dużo jednak, jak na intensywny bieg współczesności, o czym mieliśmy okazję przekonać się w czasie naszej podróży. Od zawaicia Układu Zgorzeleckiego w 1950 roku, a w niektórych przypadkach jeszcze wcześniej, istnieją przykłady polsko-NRD-owskiej współpracy i wzajemnej pomocy w wielu dziedzinach przemysłu, nauki, techniki, kultury. Niedawne porozumienie, więcące wizytę przywódców NRD w Polsce za kres tej współpracy ogromnie poszerza. Oto właśnie ukazaliśmy komunikat, iż wkrótce ruch obywateli pomiędzy NRD a Polską odbywać się będzie za okazaniem tylko dowodu osobistego.

Każdy rozumny Polak docenia znaczenie sąsiedztwa robotniczo-chłopskiego państwa niemieckiego. Ale nieraz też można spotkać się u nas w pewnych kręgach z dozą niedowierzania co do głębi procesów demokratyzacji i budowania socjalizmu w NRD. Nie wszyscy uświadamiają sobie rozmiar postępu gospodarczego dokonującego się między Odrą i Łabą. A przecież obserwacja życia i ludzi w tym kraju musi przekonać, że mamy do czynienia z państwem, które w krótkim czasie ułokowało się w pierwszej dziesiątce najbardziej uprzemysłowionych krajów świata. Stało się to możliwe dzięki konsekwentnej pracy Socjalistycznej Partii Jed-

ności Niemiec (SED) i wysiłku niemieckiej klasy robotniczej, a także kregów postępowej inteligencji. Ciągłe też jeszcze zbyt mało wiemy, jak bardzo pewne stare cechy obywatelskie Niemców, te najlepsze, wzbogacone o nowe, na bycie w obecnych warunkach społeczno-ustrojowych przylegają do socjalistycznych form życia kraju.

Na każdym niemal kroku mieliśmy okazję umacniać się w przekonaniu, że w NRD mamy do czynienia ze śmiałym socjalizmem, akceptowanym przez zdecydowaną większość obywateli, socjalizmem doskonałym i umacnianym wytworowaną przez ograniczoną i polityczno-wychowawczą. Wreszcie nadszedł kres — po obu stronach — mitów o niedobrym Niemcu, o każdym niedobrym Niemcu; o niegospodarnym Polaku, o każdym niegospodarnym Polaku.

Chcieliśmy poprzez relację z podróży, która obfitowała w reporterskie przeżycia i — odkrycia, przyczynić się do zrozumienia spraw i problemów, które dawniej dzieliły, a dzisiaj łączą społeczeństwa, zamieszkujące nad Wisłą i nad Łabą.

FELIKS BIŁOS
BOGDAN DOHNKE

RELACJA Z POZNAŃSKIEGO SEMINARIUM

nego, obranego przez MZS, znała potwierdzenie w uniwersalności Związku. Skupia on dzisiaj organizacje narodowe z 85 państw, w tym organizacje Azji, Afryki i Ameryki Łacińskiej. Są one dzisiaj, obok organizacji studenckich z państw socjalistycznych, najbardziej dynamiczną siłą Związku. Ich wspólne akcje dały niejednokrotnie rezultaty, by wymienić kampanię protestacyjną, w wyniku której u-

potraktowali seminarium jako wkład do realizacji tych zadań, stawianych przez partię organizacjom młodzieżowym, które wspólnie określa się kształtowaniem postępowych postaw młodych.

Można zapytać, jakie możliwości oceny polityki imperializmu mają młodzi, którzy wyrosli po wojnie, a implikacje powołane przez kapitalizm, znają z lektury? Seminarium przyniosło odpowiedź na to py-

Młodzież oskarża imperializm

wolnieni zostali studenci greccy, czy rozwijana od lat działalność na rzecz pomocy narodom Indochin, której najnowszym przedsięwzięciem jest zbiórka na fundusz budowy szpitala w Hanoi.

Przez trzy dni przysłuchiwałem się dyskusji prowadzonej w Poznaniu przez studentów z całej Polski pod hasłem „Młodzież oskarża imperializm”. Była to ambitna próba zgłębienia istoty współczesnego imperializmu poprzez naukowe seminarium. Jego organizatorzy: Studenckie Stowarzyszenie Przyjaciół ONZ i poznańska Rada Okręgowa ZSP,

tanie. Dokonana na nim ocena międzynarodowej strategii imperializmu i neokolonializmu, rzeczowistych i pozornych form walki z imperializmem na Zachodzie, poczynając od międzynarodowych korporacji, mających na celu ujarzmienie i wyzysk małych i zacofanych gospodarczo krajów — dała obraz polityki imperialistycznej. Oskarżenia młodych wobec najbardziej wstecznych zjawisk współczesnego świata stało się zarazem przeglądem własnych możliwości i pozycji.

Nie sposób scharakteryzować w zwięzłej formie kilkunastogodzinnej dyskusji. Wy-

Ucieczka przed inwalidztwem

„Wiek dwudziesty wyłonił wiele nowych wartości ludzkich — jedna z nich to pomoc inwalidom w usamodzielnianiu się”.

Obecny stan wiedzy medycznej pozwala przywrócić człowiekowi nawet po ciężkim urazie fizycznym, zdolność do normalnego życia. Rehabilitacja nie może jednak kończyć się na progu szpitala. Jej kontynuację stanowi rehabilitacja zawodowa, której celem jest przygotowanie inwalidów do pracy i ich odpowiednie zatrudnienie, stosownie do wskazań komisji lekarskich do spraw inwalidztwa i zatrudnienia.

Przed tymi komisjami staje co roku sto tysięcy ludzi i uzyskuje status inwalidy. Znaczna ich część to ludzie w wieku do lat 49, których znakomita większość ma pełne szanse powrotu do zdrowia i pracy.

Z punktu widzenia prawnego inwalidą jest osoba zaliczona przez komisję do jednej z grup inwalidzkich. Trzecia grupa — to inwalidztwo częściowe, druga — całkowite, pierwsza — całkowite, połączone ze stanem bezradności. Najczęściej stosowaną formą zatrudniania inwalidów ciężko uszkodzonych, ze znacznym ograniczeniem zdolności do pracy, jest chałupnictwo lub zatrudnienie w zakładach pracy chronionej. Inwalidzi trzeciej grupy mogą zarabować (po odpowiednim przygotowaniu) w normalnych przedsiębiorstwach lub w spółdzielniach inwalidzkich. Zakłady przemysłowe w małym jednak stopniu realizują rozporządzenie Rady Ministrów z maja 1967 r., zobowiązujące do zatrudniania pracowników z ograniczoną sprawnością fizyczną.

Zakłady liczące ponad 500 pracowników mogą organizować i prowadzić oddziały rehabilitacji przemysłowej dla pracowników, którzy po wypadku lub dłuższej chorobie wymagają przed ponownym zatrudnieniem usprawnienia pracą pod nadzorem fachowego personelu lekarsko-technicznego. Jak dotąd — są one nieliczne.

Przy Instytucie Ortopedii i Rehabilitacji poznańskiej Akademii Medycznej wyodrębniono przed dwoma laty Zakład Rehabilitacji Przemysłowej. Zakład ten, stanowiący komórkę naukowo-dydaktyczną Akademii, kierowany przez dr. med. Zbigniewa Nadolskiego, wypracowuje model organizacyjny rehabilitacji pacjenta, prowadzonej w jego naturalnych warunkach pracy, przy maszynie i produkcji. Od stycznia do września br. leczono się tutaj 230 osób, z których

144 powróciło do swego przedsiębiorstwa na stanowisko zajmowane przed wypadkiem, 14 przeszło na inne stanowiska pracy po wprowadzeniu tam pewnych udogodnień, 18 uzyskało renty inwalidzkie, ale wróciło do przedsiębiorstwa.

Zakład prowadzi przychodnię rehabilitacji przemysłowej i warsztaty doświadczalne rehabilitacji przemysłowej, wykonujące — na zasadzie kooperacji — zamówienia dla poznańskich fabryk, których pracownicy korzystają z leczenia w zakładzie. Pacjent otrzymuje tu zasiłek chorobowy w wysokości 70 proc. swego dawnych zarobków i 30 proc. dodatkowego wynagrodzenia tytułem wykonywanej pracy (Zakład korzysta z tego prawa na zasadzie eksperymentu). Zachęca to pacjentów do podjęcia trudu i poddania się rehabilitacji.

Przy Zakładzie Rehabilitacji działa komitet patronacki, złożony z przedstawicieli 9 największych zakładów przemysłowych Poznania, reprezentantów związków zawodowych, Akademii Medycznej oraz Instytutu Ortopedii i Rehabilitacji.

Proces rehabilitacji ustawił no tu pod kątem przywracania sprawności człowiekowi z uszkodzonym narządem ruchu. Na tym jednak lista inwalidztwa się nie kończy. W skali kraju choroby narządu ruchu wraz z amputacjami stanowią 10,6 proc. ogólnej liczby inwalidztwa, choroby układu krążenia — 36,5 proc., układu oddechowego — 7,7 proc., układu nerwowego — 7,4 proc., gościec 4,9 proc. Powstał problem objęcia rehabilitacją chorych ze wszystkimi rodzajami schorzeń. Powinny nim zajmować się wszystkie organy służby zdrowia. Ry jednak rehabilitacja stała się w

pełni wczesna, powszechna i kompleksowa, musi otrzymać odpowiednie podstawy prawne. Dotyczy to także rehabilitacji przemysłowej.

Jaki zatem winien być model takiej placówki? Zakładowy ośrodek rehabilitacji, czy międzyzakładowy, pod patronatem Akademii Medycznej? Bez wątpliwości placówka taka winna się składać z warsztatów rehabilitacji przemysłowej oraz stanowisk pracy w zakładzie dla osób o obniżonej sprawności. Z warsztatów pacjent powinien trafiać albo na dawne stanowisko robocze, albo na inne, odpowiednio dostosowane, wskazane przez komisję rehabilitacyjną.

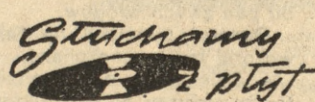
Rehabilitacja przemysłowa jest procesem złożonym. Jej dalsze losy zależą w dużym stopniu od zainteresowania administracji przemysłowej. Potrzebne jest ściśle współdziałanie służby zdrowia z przemysłem. „Sama służba zdrowia — jak powiedział pionier rehabilitacji i zarazem krajowy specjalista od tych spraw, prof. dr Wiktor Dega w wywiadzie dla naszej gazety — niczego nie robi, jeśli dyrekcja zakładu nie zrozumie potrzeb ludzkich pracowników, nie wyjdzie im naprzeciw w odpowiednim zarządzaniu organizacyjnymi i administracyjnymi. Potrzebna jest konfrontacja poglądów i potrzeb”. Okazją do tej konfrontacji jest rozpoczęta się dzisiaj dwudniowa krajowa narada, poświęcona problemom przemysłowej rehabilitacji, zorganizowana przez Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej, w której uczestniczą specjaliści różnych dziedzin, ludzie przemysłu i medycyny. W jej wyniku spodziewany jest projekt modelu rehabilitacji przemysłowej, powszechnej i kompleksowej.

BOGNA WOJCIECHOWSKA

70 -lecie istnienia obchodził towarzystwo śpiewacze „Harmonia”. Zespół ten położył ongi duże zasługi dla krzewienia idei patriotyzmu i wal ki z naciskiem germanizacji naszej dzielnicy. Organizował potajemne obchody narodowe. Utrzymywał ścisłą łączność z chórami polskimi poza kordonem. W roku 1910 wysłał delegację do Krakowa, na uroczystość odsłonięcia pomnika Jagiełły w 500-lecie bitwy pod Grunwaldem. Brał udział w słynnej manifestacji na cześć Ignacego J. Paderewskiego. Wspólnie z chórem operowym „otwierał” Teatr Wielki (1919). W okresie międzywojennym „Harmonia” wykazywała także znaczną ruchliwość. Urządzała konkursy kompozytorskie. Zawsze wiele koncertowała. Po okupacji towarzystwo znawiało ożywioną działalność, jadąc z występami do innych miast, a nawet za granicę.

Chór — jubilat w tych dniach przypomniał się, wykonując w auli PWM repertuar złożony z utworów a cappella polskich kompozytorów i to przeważnie związanych z historią zespółu. Więc słuchaliśmy muzyki m. in. Karola Prosnaka, Stefana Poradowskiego, Tadeusza Szelińskiego. Realizacja odznaczała się zdyscyplinowaną rytmiką i czyściością intonacyjną. Dyrygent Eligiusz Szczepaniak potrafił ze skromnej piosenki, jaką jest np. „Ratusz poznański” Feliksa Nowowiejskiego, wyczarować interesującą całość, dzięki pomysłowi wo skontrastowanej interpretacji każdej ze zwrotek. Punktem kulminacyjnym było odtworzenie „Rapsodu” Poradowskiego, gdzie współdziałał Chór Nauczycielski (im. Kurpińskiego) i Marian Kuba, nasz świetny tenor operowy. Akompaniował sprawnie Andrzej Tatarski, który nadto grał solo kompozycje Chopina i Paderewskiego.

Program komentował obszer-

Salena Jones, słynna murzyńska piosenkarka z USA nagrała wraz z The Keith Mansfield Orchestra 12 piosenek: For once in my life, For me, The moment of truth, Right now, Only you, If he walked into my life i inne. Muza SXL 0774.

Anna German z towarzyszeniem zespołu pod dyr. B. Szuli śpiewa 4 piosenki: Jasny horzont, Nasza miłość, Postuchaj, Wolam cie. Płyty wydano z okazji 2500-lecia Cesarstwa Iranu. Muza N 0657.

MUZYKA W służbie polskiej pieśni

nie Teodor Śmietowski. W imieniu Wielkopolskiego Związku przemawiał Marian Weigt, zresztą dawny dyrygent chóru. W imieniu Wydziału Kultury Prezydium RN mówiła serdecznie Krystyna Pajowa. Najbardziej zasłużonym Harmonistom wręczono szereg nagród i odznaczeń. m. in. Janowi Pawlakowi, już od roku 1908 czynnym członkowi i następnym wiceprezowi. Gorącymi oklaskami dziękowano seniorowi — aktywiście inż. Ignacemu Kaczmarekowi, który długie lata pełnił funkcję prezesa „Harmonii”.

Po dłuższej przerwie wakacyjnej popisywali się w UAM kame raliści Państwowej Filharmonii pod batutą Antoniego Wita, laureata II nagrody konkursu dyrygentów w Berlinie. Na afiszu polscy mistrzowie dawnych wieków: A. Haczewski (pierwsze u nas wykonanie uroczystej Symfonii D-dur), Sylwester Szarzyński i Jan Wański. W imprezie współdziałała młoda klavieszystka krakowska Elżbieta Stefańska-Lukowicz, która dzięki precyzji technicznej i wirtuozowskiemu temperamentowi przekonuje do swego instrumentu — najbardziej opornego słuchacza. Grała „Koncert d-moll” Jana S. Bacha i na bis miniaturowe Rameau oraz Scarlatti. Partię wokalną w „Spos meo” Szarzyńskiego z potrzebą powagą stylu odśpiewał Mieczysław Szymański. W ostatniej chwili list zastępowy K. Szostek-Radkowi (uległa wypadkowi samochodowemu). Przy organach towarzyszył Stefan Sibelski. Kameralniści PF stanowią trzon naszego wielkiego zespołu symfonicznego. Powinni w tym sezonie częściej występować, aby zyskać maksymalnie dobrą formę, przed zbliżającym się już terminem przyszłorocznego Konkursu Skrzy pcowego imienia Henryka Wieniawskiego.

KAZIMIERZ NOWOWIEJSKI

Proszę o przyjęcie do szkoły...

Matka Darka zwróciła się do władz oświatowych o zezwolenie na przyjęcie 6-cioletniego syna do klasy pierwszej. Ojciec Iwony także... Często słyszy się te rozmowy w gronie znajomych. Obecnie w Wytycznych do dyskusji na VI Zjazd partii czytamy: „Nowy model systemu oświatowego odpowiedzieć winien trafnie na najważniejsze pytania wiążące się z calościami narodowej edukacji: czy dzieci powinny rozpoczynać naukę w szkole podstawowej w wieku lat 6, czy — jak to jest dotychczas — w wieku lat 7. Partia oczekuje w trakcie dyskusji przedzjazdowej odpowiedzi na to pytanie”.

Wśród licznych uzasadnień w sprawie objęcia sześciolatków nauczaniem szkolnym na czoło wysuwają się argumenty natury społecznej. One to pierwsze doszły do głosu już wtedy, gdy rodzice sześciolatków nad wiek rozwiniętych, zaczęli szturmować inspektoraty w sprawie przyjęcia ich dzieci do szkoły. Z roku na rok coraz więcej takich dzieci zgłasza się do szkół, zwłaszcza w miastach.

Zakres zainteresowania wcześniejszym rozpoczynaniem nauki przez dzieci nie dotyczy w tej samej mierze wszystkich środowisk. Znacznie mniejsze rozmiary ma ono na wsi. Składa się zresztą na to wiele przyczyn, jak np. odległość szkoły od domu, wcześnie obciążenie dzieci obowiązkiem udzielania pomocy w gospodarstwie, zmniejszonymi w związku z tym możliwościami rozwoju zainteresowań intelektualnych. To różnicowanie warunków życia dziecka w rodzinach wiejskich i miejskich, nakłada obowiązek dostrzeżenia i przeciwdziałania nierówności poziomu i szans dzieci w różnych środowiskach przez możliwe wcześnie objęcie ich prawidłową opieką pedagogiczną.

Problem wcześniejszego rozpoczęcia nauki w szkole wiąże się jednak nie tylko z potrzebami społecznymi, lecz również z dojrzałością szkolną dziecka, a więc takim stopniem intelektualnej, społecznej i fizycznej gotowości dzieci, jaki pozwala sprostać wymaganiom szkoły.

Pozostaje przy tym pytanie, czy ta dojrzałość jest równa dla dzieci miejskich i wiejskich?

Badania naukowe wskazują, że dzieci w wieku od 6 lat do 7 lat pochodzące ze środowiska wiejskiego i miejskiego są na poziomie dojrzałości sześciolatków i ich dojrzałość szkolna nie jest na tyle niska w stosunku do wyników siedmiolatków, aby nie można jej przyjąć za wystarczającą do podjęcia obowiązków szkolnych przez dzieci sześciolatek.

Jednak dojrzałość szkolna dzieci jest związana z różnicami środowiskowymi w podziale na miasto — wieś. To różnicowanie ma też wpływ na dalsze ich losy w szkole. Pełne powodzenie szkolne — według przeprowadzonych badań — uzyskiwały sześciolatkowie pochodzący z miasta, natomiast dzieci ze wsi osiągnęły nieco gorsze powodzenie.

Literatura pedagogiczna wskazuje, że duża grupa dzieci sześciolatków posiada stopień rozwoju psychofizycznego, niezbędny dla sprostania wymaganiom szkoły. Rozwój ten jednak wiąże się nie tylko z wiekiem, lecz także z warunkami życia i wychowania.

Wśród czynników środowiskowych wpływ na dojrzałość szkolną dzieci i ich powodzenie w szkole, wymienić można na podstawie badań pedagogicznych takie, jak warunki mieszkaniowe, stan zdrowia, wychowanie przedszkolne. Wpływ

przedszkola przy tym okazał się szczególnie zauważalny w stosunku do dzieci wiejskich, tzn. tych, które najbardziej potrzebują prawidłowo zorganizowanej opieki psychopedagogicznej. Planowe oddziaływanie pedagogiczne w przypadku dzieci wiejskich stanowi bowiem rekompensatę dla niedoborów rozwojowych, mających swe źródło w mniej korzystnych warunkach środowiskowych.

Oprócz wymienionych argumentów można by wskazać jeszcze te, które wypływają z sytuacji demograficznej, w tym z prognozy rozwoju ludności Polski w latach 1968—2000. Na tej podstawie wiadomo, że od roku szkolnego 1967/68 liczba dzieci w wieku szkolnym zaczęła maleć. Proces ten będzie trwał do roku 1978/79, a ponowny wzrost liczby dzieci w wieku szkolnym osiągnąć będzie zaledwie poziom z lat 1973/74.

W innym też świetle rozpatrywać dziś już możemy budzący wątpliwości problem zbyt wczesnego kończenia przez dzieci — przy obniżonym wieku rozpoczynania nauki — szkoły podstawowej; reforma ustroju szkolnego ma bowiem uwzględnić przedłużenie okresu kształcenia powszechnego.

Tak więc wiele względów przemawia za wcześniejszym podejmowaniem przez dzieci obowiązków szkolnych.

Istotne jest jednak, aby dzieci sześciolatek objąć wczesnymi badaniami lekarsko-pedagogiczno-psychologicznymi, które pomogłyby ustalić ich poziom dojrzałości szkolnej i wywnioskować ewentualne braki przed wstąpieniem do szkoły.

Często na posiedzeniach rad pedagogicznych i związkowych podnoszona jest sprawa zapewnienia dzieciom prawidłowej opieki wychowawczej w okresie przedszkolnym. Uważam, że funkcję tę w skali ogólnej mogłyby pełnić ogólna przedszkolna czy klasy wstępne, w których szczególną uwagę zwróciłoby się na kształtowanie czynności poznawczych i postaw społecznych, niezbędnych w nauce i prawidłowym współżyciu w grupie rówieśników. Uważam także, że z przesunięciem wieku rozpoczęcia nauki wynikałoby też konsekwencje dla pracy szkoły.

A więc zmianie uleg powinny zarówno treści programowe dla klasy pierwszej, jak i formy oraz metody pracy i organizacji lekcji, a zwłaszcza okres jej trwania. Praca dydaktyczno-wychowawcza dostosowana być powinna do możliwości i potrzeb dziecka sześciolatka. Program nauczania początkowego klasy pierwszej powinien być na nowo opracowany przez takich specjalistów, jak psycholog, pedagog, lekarz.

Myślę, że zasady przyjmowania sześciolatków do szkoły mogą być różne. Jednak w takim przypadku nie uda się uniknąć zmian w koncepcji organizacyjnej szkolnictwa.

WIESŁAW SIWIŃSKI

SPORT-SPORT-SPORT

Lider II ligi tenisa stołowego GKS Wodzisław gościł w Poznaniu, bijąc niespodziewanie wysoko zespół Sanu 8:3. Zupelnie inwprzebieg miał pojedynek chodziejskiej Polonii z GKS. Poloniści zagrali z wielkim temperamentem odnosząc zwycięstwo 7:4.

Mecz bokserski drugiej reprezentacji Polski z zawodnikami Anglii wygrali Polacy 14:8. W wadze lekkorosińskiej walczył jedynie Polak, przegrywając na punkty z Olimpiem. Przegrał na punkty, będąc w trzeciej rundzie na deskach.

Tytuł drużynowego mistrza Polski w gimnastyce mężczyzn zdobył KSG Radlin wyprzedzając Zawiszę Bydgoszcz i Gwardię Warszawa, a w gimnastyce kobiet tytuł wywalczyły reprezentantki krakowskiej Wisły, które pokonały Gwardię W-wa. Osobno punktowano zawodników kadry. Pierwsze miejsce przypadło Andrzejowi

W halach i na stadionach

Szajnie z Bydgoszczy przed M. Kubica z Radlina.

Ogólnopolski turniej badmintonu (kometki) rozegrany w Rzeszowie o puchar ZG TKKF zakończył się sukcesem reprezentacji Wrocławia przed Łodzią, Szczecinem, Warszawą i Mazowszem.

W rozgrywkach o mistrzostwo I ligi siatkówki mężczyzn prowadził Resovia bez porażki przed zespołami warszawskimi Legia i AZS: w konkurencji kobiet bez straty punktów dwa pierwsze miejsca zajmują: Start Łódź i Polonia Świdnica.

W I lidze hokeja na lodzie przewodnikiem jest Baldon Katowice z 32 pkt. przed aktualnym mi-

strzem Polski Podhalem — 31 pkt. i Naprzodem — 28 pkt.

Reprezentacja piłki ręcznej mężczyzn Jugosławii pokonała na turnieju w Tunisie Hiszpanię 25:15. W spotkaniu o Puchar Europy drużyna Salzburgu AK (Austria) przegrała z Efterslaegtens Kopenhaaga 14:16.

Spotkanie między Salverria (Filipiny) i Gonzalezem (Wenezuela) o mistrzostwo świata zawodowców w wadze muszej zakończyło się wynikiem remisowym. Po walce stwierdzono, że obrońca mistrzowskiego tytułu Salverria stosował środki dopingujące, został więc zdyskwalifikowany. Tytuł mistrza przyznano Gonzalezowi.

Trzy reprezentacyjne ekipy sportowców Chińskiej Republiki Ludowej udaly się na zagraniczne tournée. Ping-pongiści wyjechali do Sztokholmu, gdzie będą uczestniczyć w XIV mistrzostwach Skandynawii. Siatkarze i koszykarze udali się do Albanii i Rumunii.

Piłka nożna

A, szkoda!

Nie udało się piłkarzom poznańskiego Lecha atak na pozycję lidera. W ostatnim meczu rundy jesiennej, kolejarze przegrali w Bydgoszczy z miejscowym Zawiszą, kończąc tym samym trwającą prawie dwa lata pasmo zwycięstw i remisów w meczach mistrzowskich.

A szkoda, gdyż sytuacja ułożyła się wyjątkowo pomyślnie dla poznaniaków. W sobotę Górnik Wałbrzych nieoczekiwanie remisował z AKS-em Nivka i gdyby Lech wygrał w Bydgoszczy choć 1:0, zdobyłby tytuł mistrza jesieni II ligi. Wydało się, że o porażce poznaniaków zdecydował fatalny początek meczu w Bydgoszczy, kiedy to już w 3 minucie gospodarze strzelili bramkę. Obciąża ona mocno konto obrońców. Nie interweniowali oni zdecydowanie i napastnik Zawiszy — Witkowski bez większych trudności umieścił głową piłkę w siatce lechistów. Co prawda 17 minut później poznaniacy zdołali wyrównać, ale w drugiej połowie stracili drugą bramkę. W tym wypadku również obrona nie stanęła na wysokości zadania. Ostatecznie pierwsze miejsce w tabeli II ligi utrzymał Górnik Wałbrzych. Tytuł mistrza jesieni ekstraklasy zdobył chorzowski Ruch po pięknym zwycięstwie nad ŁKS-em. Rozgrywki mistrzowskie na rok 1971 zostały zakończone. Runda wiosenna rozpocznie się w marcu przyszłego roku.

A oto wyniki:

II LIGA			
Zawisza — Lech	2:1		
Motor — Piast	1:0		
GKS — Star	1:1		
ROW — Śląsk	1:0		
AKS — Górnik	0:0		
MZKS — Włókniarz	8:1		
Urania — Garbarnia	2:0		
Hutnik — Start	5:1		

TABELA			
1. Górnik	15	21	16-7
2. ROW	15	20	19-10
3. Lech	15	19	13-4
4. MZKS	14	17	18-10
5. Star	14	16	21-18
6. Urania	15	16	16-10
7. GKS	15	15	12-12
8. Motor	15	15	10-13
9. Śląsk	14	14	11-8
10. Start	15	14	18-20
11. Piast	15	14	17-22
12. Zawisza	15	13	10-15
13. Włókniarz	15	12	12-21

Z POWODU PRZEGRANEJ Z ZAWISZĄ

Dziś takie słowa „kolejarzom” wpiszę:
Myśmy na Lecha liczmy... jak na Zawiszę.

t.h.m.

Piękny sukces Grunwaldu

Mile wiadomości nadeszły z Gdanska, gdzie w sobotę i niedzielę walczyli piłkarze ręczni poznańskiego Grunwaldu. Aktualny mistrz Polski, przelamali wreszcie złą passę i zdobyli cztery punkty, wygrywając z Wybrzeżem i Spójnią. Sukces poznaniaków jest tym cenniejszy, że występowali bez czterech czołowych zawodników: Dybala, Kulczki, Kozłowskiego i Olejniczaka. Jednak dzięki ambitnej postawie całej drużyny i umiejętności taktyce (do gry często włączył się bramkarz Rozmiarke), poznaniacy odnieśli zwycięstwo.

Lechia — Sparta	17:17
Anilana — Stal	20:9
Spójnia — Śląsk	12:15
Wybrzeże — Grunwald	17:18
Spójnia — Grunwald	14:17
Wybrzeże — Śląsk	16:15
Lechia — Stal Mielec	19:28
Anilana — Sparta	29:14

1. Anilana	5	10	114-60
2. Śląsk	5	8	99-70
3. Sparta	5	5	91-105
4. Stal	5	4	81-87
5. Spójnia	5	4	75-84
6. Grunwald	5	4	73-87
7. Lechia	5	3	78-91
8. Wybrzeże	5	2	66-67

Zwycięstwo koszykarzy Lecha

Nie mieli większych kłopotów ze zdobyciem czterech kolejnych punktów, koszykarze poznańskiego Lecha. Wygrali oni dwa mecze mistrzowskie w Warszawie z AZS-em i Skrą. Bardzo przekonująco zwycięstwo odnieśli lechici w sobotę w meczu z akademikami, kiedy to wygrali różnicą aż 46 punktów. Dobrze to świadczy o formie strzeleckiej poznaniaków, którzy przecież występują bez swoich dwóch doskonałych zawodników Chojnackiego i Glinki.

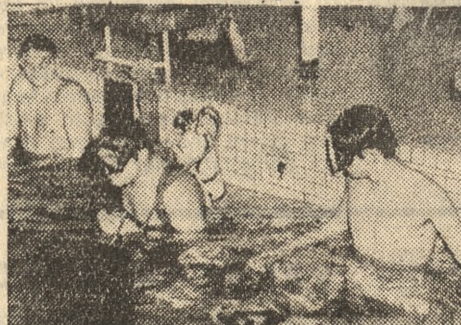
Nie powiodło się natomiast koszykarzom. Zarówno Lech jak i AZS grały na wyjazdach i poniosły porażki. Lech z Wisłą, zaś AZS z ŁKS-em.

I LIGA MĘŻCZYZN			
Wybrzeże — Legia	108:82		
Polonia — Lublinianka	69:72		
AZS W-wa — Lech	69:95		
Skrą — Śląsk	49:92		
Wybrzeże — Lublinianka	107:53		
Polonia — Legia	98:74		
AZS — Śląsk	66:71		
Skrą — Lech	70:79		
Wisła — Resovia	95:73		

1. Wybrzeże	7	13	668-566
2. Lublinianka	8	13	494-587
3. Śląsk	7	12	546-467
4. Polonia	7	12	589-528
5. Lech	7	12	561-532
6. Wisła	7	10	477-506
7. Resovia	7	10	477-533
8. Legia	8	10	543-600
9. AZS	7	9	533-550
10. Skra	7	7	471-619

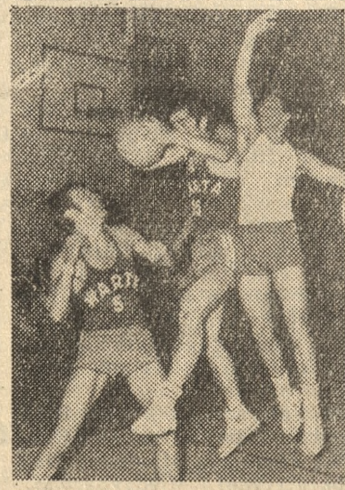
I LIGA KOBIEC			
Spójnia Gd. — AZS Lublin	84:71		
Wisła — Lech	69:52 i 79:52		
ŁKS — AZS P-n	76:69 i 81:59		

W naszym obiektywie

Ogólnopolskie zawody piętnonurków organizowane przez klub Akwanauta cieszyły się jak zwykle zainteresowaniem publiczności i najlepszym w kraju zawodników. Największe umiejętności wykazywali duży — z Czechosłowacji. Polskim czołowym zespołem okazała się drużyna

Klubu Morskiego z Gdyni, która zdobyła „Srebrną Piłkę Poznania”. Na zdjęciu — trójka poznaniaków przed wyścigiem na dystansie 200 m pod wodą z jednym aparatem tlenowym.

Koszykarze Warty zanotowali dwa zwycięstwa na swoim koncie w meczach o mistrzostwo II ligi. Jedno odnieśli nad lokalnym rywalem AZS-em. Z tego meczu jest migawka naszego fotoreportera.

Fot. — K. Przychodzki

O Puchar „KOZIOLKÓW”

W Poznaniu zakończył się ogólnopolski turniej w piłce ręcznej kobiet. Pierwsze miejsce zdobyła drużyna Otmętu Krapkowice — 11 pkt. Na następnych miejscach uplasowały się: reprezentacja Polski juniorek — 8 pkt., Ruch Chorzów — 8 pkt., Przemysław Poznań — 7 pkt., reprezentacja młodzieżowa Polski — 6 pkt., Energetyk P-n — 3 pkt. i Sparta Gniezno — 0 pkt.

PODKA Z KRAJAKAMI

EKONOMIA

Lucjan Hofman i Anna Kortylewska — „Ekonomiczne problemy gospodarki wodnej Polski” — PWN, str. 278, 45 zł.

Zdzisław Fedorowicz — „Ceny i akumulacja finansowa w gospodarce uspołecznionej” — PWN, str. 457, 35 zł.

Pracownicy poszukiwani

Poznańskie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa” — zatrudni zaraz

PALACZA c. o. na pół etatu.
Zgłoszenia: Poznań, ul. Grunwaldzka 19, pokój 22, w godzinach od 8—10. K9115

Poznańskie Przedsiębiorstwo Budowlane nr 4 w Poznaniu — przyjmie zaraz

KANDYDATÓW do przyuczenia w zakresie obsługi urządzeń grzewczych.
Zgłoszenia przyjmuje dział pracy i płacy — ulica Obornicka 227/229. K9031

„Społem” Poznańska Spółdzielnia Spożywców w Poznaniu — zatrudni zaraz następujących pracowników:

- AGENTA na SKLEP SPOŻYWCZY przy ul. Sapieżyńskiej 33.
- AGENTA na SKLEP SPOŻYWCZY przy ul. Dożynkowej 9.
- AGENTA na SKLEP SPOŻYWCZY przy ul. Krosińskiej 25.
- AGENTA na SKLEP SPOŻYWCZY przy ul. Przemysłowej 51.
- AGENTA na SKLEP WARZYWNICZY przy ul. Dzierżyńskiego 314.
- AGENTA na SKLEP SPOŻYWCZY przy ul. Przemysłowej 45.
- AGENTA na KIOSK SPOŻYWCZY przy ul. Rakoniewickiej — Górczyn.
- AGENTA na KIOSK SPOŻYWCZY przy ul. Wykopy 8.

Wymagane wykształcenie — podstawowe plus kilkuletnia praktyka w handlu.

Zgłoszenia przyjmuje Dział Spraw Pracowniczych „Społem” Poznańskiej Spółdzielni Spożywców w Poznaniu, ul. Czerwonej Armii 40, III piętro, pokój 301. K9093

Wojewódzki Zarząd Dróg Publicznych w Poznaniu, — zatrudni:

- INŻYNIERA MECHANIKA na stanowisko inspektora technicznego w Wydziale Mechanicznym.
- Z-CĘ GŁÓWNEGO KSIĘGOWEGO z wykształceniem wyższym, względnie średnim i praktyka w budownictwie.

Zgłoszenia celem omówienia warunków pracy i płacy, ul. Gajowa 6, pok. 412 — IV p. K9057

Poznańskie Zakłady Opon Samochodowych „Stomil” w Poznaniu, ul. Starolecka 18 — zatrudnia zaraz:

- MURARZY BUDOWLANYCH.
- POMOCNIKÓW MURARSKICH.
- ELEKTROMONTÉRÓW.
- INSTALATORÓW W ZŁ.
- SPAWACZY GAZOWYCH.
- ŚLUSARZY.
- WYDAWCÓW MAGAZYNOWYCH.
- ROBOTNIKÓW do produkcji opon — bez kwalifikacji — prace I i III — zmianowa.

Przyjmujemy — pracowników z woj. poznańskiego, dysponujących codziennie dogodnym dojazdem do pracy.

Dojeżdżającym z dalszych odległości gwarantujemy kwatery w Poznaniu.

Wynagrodzenie wg Układu Zbiorowego Pracy dla Przemysłu Chemicznego.

Zgłoszenia przyjmuje oraz wszelkich informacji udziela Dział Kadr i Szkolenia PZOS „Stomil” w Poznaniu, ul. Starolecka nr 18, pokój nr 1, tel. 700-21. K9030

Dyrekcja Szpitala Powiatowego w Szamotulach — zatrudni zaraz

KIEROWNIKA ADMINISTRACYJNO-GOSPODARZEGO. Wymagane wykształcenie wyższe i 2 lata pracy, lub wykształcenie średnie i 3 lata pracy.

Warunki pracy i płacy do uzgodnienia.

Oferty prosimy składać osobiście lub pocztą pod adresem Szpitala Powiatowego w Szamotulach, ulica Sukienicza 13. K8790

Praca Nauka

Fryzjerka damsko-męska potrzebna. Wroniecka 10. 24776g

Poszukuje stróżostwa w Poznaniu, z mieszkaniem, posiadam kwaterekowe 1 pokój z kuchnią, Luboń 4 (Lasek). Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 23559gpr.

Wychowawczyń umykalnicą do chłopca przy mam, prowincja. Dobre wynagrodzenie z wyżywieniem, mieszkaniem. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 23563g.

Przyjmie uczniów w zawód tokarskim. Warsztat Mechaniczny — Poznań, Wszystkich Świętych 4a. 24679g

Przyjmie dozorstwo. Warunek mieszkanie. Oferty — „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 23512g.

Zapiekuję się dzieckiem własnym domu. Także nie mówię. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 23509g.

Uczniów, przyjmie warsztat ślusarski. Poznań, ul. Roosevelta 12. 23521g

Uczniowie klasy VIII lub maturzyści bragnacy uzupełnić braki w materiale programowym z podręczników (matematyka, język polski), mogą wziąć udział w lekcjach pod kierunkiem pedagogicznym. Niecała 3 m. 7. Zgłoszenia: godz. 19—20. 23096g

Kupno Sprzedaż

Lek Intal pilnie potrzebny. Poznań, Rocha 6c m. 3, tel. 738-81. 24583g

Kupie nadwozie Skody Spatark lub Skody 1102. Leon Stanisławski, Poznań, Grunwaldzka 17 m. 4. 23649g

Okazyjnie sprzedam nowe futro karakulowe, lenki, brązowe, na średnią figurę, kołnierz z beżowej norki. Tel. 589-52. 24678g

Pianino, tanio sprzedam. Telefon 473-87. 21380g

Sypialnie kompletna — sprzedam okazjnie. Dzierżyńskiego 174 m. 7, od godziny 17. 24716g

Pianino Pohl czarne — sprzedam. Telefon 304-26. 23895g

Oticon uniwersalny, nowy, duński aparat słuchowy w okularach — sprzedam. Poznań, tel. 436-76, godz. 16—19. 24316g

Poznańskie Powiatowe Zakłady Przemysłu Terenowego w Swarzędzu — Zakład Usługowy przy ul. Dworcowej 1
telefon Swarzędz 175, wewn. 27

ŚWIADCZĄ USŁUGI DLA LUDNOŚCI W ZAKRESIE PRODUKCJI I NAPRAW

na dogodnych warunkach płatności w 24 lub 36 ratach.

WYKONUJEMY:

- szafy wolnostojące i wbudowane,
- meblowane,
- stoły, biurka,
- kanapotapeczary, fotele itp.
- meble kuchenne z uniłami,
- wszelkie prace w zakresie stolarstwa budowlanego, jak okna, drzwi, schody itp.

Mebel wykonujemy wg wymiarów i życzeń klientów udzielając 12-miesięcznej gwarancji.

Zamówienia należy składać w Zakładzie Usługowym, Swarzędz, ul. Dworcowa 1, codziennie w godz. od 7—17, w soboty od 7—13 lub w Punkcie Przyjęć w Poznaniu, ul. Woźna 21, w godz. od 10—18. K8678

Silnik Opel 1700 — sprzedam. Tel. 546-46, po 15. 22883g

Lokale

Panom pokój wynajmę. Ul. Skalna 25, Górczyn. 24400gpr.

Nieruchomości

Okazyjnie sprzedam: willę o wysokim standardzie zabudowy, 900.000; willę podobną, wolnostojącą — 750.000; willę piętrową, 1 ha polowe ogrodnictwo — 550.000; połowe luksusowego domu bliźniaczego — 640.000; inna połowa komfortowa — 520.000; jeszcze inna przy tramwaju — 400.000; dom z ogrodem — 350.000; inny z wygodami — 280.000; inny dwupokojowy, łazienka, centralne — 235.000 zł. Poleca Adamowski, Poznań, Matejki 33a. 24705g

Sprzedam 3,40 ha, ziemia II i III klasa, 4 km od Środy. Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 23555g

Kupię dom lub połowe bliźniaczego w okolicy pętli tramwajowej na Jeżykach. Do zamiany 2-pokojowe samodzielne mieszkanie. Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 23670g

Sprzedam gospodarstwo rolne 15 ha, w woj. bydgoskim. Oferty „Prasa” — Grunwaldzka 19 dla 23592g

Sprzedam konia 4-letniego dobrej kondycji oraz wóz na dwudziestkach. Boleśław Nowak, Zmysłowo, pow. Środa. 23537g

Ciągnik Zetor bocian, sno powłazalkę, młocarnię MCC-10A, rozrzutnik obornika, przyczepę z powodu likwidacji sprzedam. Adres wskaże „Prasa”. Grunwaldzka 19 dla 23538g.

Telewizor Smaragd — sprzedam lub zamienię na maszynę do pisania walizkową. Podstolińska 12 m. 5, tel. 67-04-53. 23542g

Sprzedam pianino krzyżowe. Płyta metalowa, cena 4.000 zł. Tel. 201-45. 23554g

Pianino Betting, tanio sprzedam. Urbanowska 2 m. 3, tel. 561-87. 23659g

Samochody

Sprzedam samochód Skodę 1000 MB. Tel. 471-17. 24608g

Samochód ciężarowy Star — tanio sprzedam. Mosińska, Żeromskiego 14. 23634g

Syrenę 104, stan bardzo dobry, sprzedam. Luboń 1, Okrzei 32, po godz. 16. 23660g

Sprzedam Wartburga 1000 de Lux (przejeżdżająca) — przebieg 32.000. Adres — Borek, Dziesięka 25, tel. Gostyń 141, godz. 7—15. 23619g

Przetargi

Poznańskie Zakłady Papiernicze w Poznaniu — ogłaszają NIEOGRANICZONY PRZETARG na wykonanie zadania —

BUDOWA USTĘPÓW ODDZIAŁOWYCH w Fabryce Papieru „Malta” w Poznaniu, ul. Wolkowska 32.

Wartość kosztorysowa robót budowlanych, elektrycznych, wodno-kan., c. o. — wynosi 68.948 zł. Termin wykonania — I/II kwartał 1972 roku.

W przetargu mogą brać udział przedsiębiorstwa państwowe, spółdzielcze i prywatne.

Oferty należy składać w Poznańskich Zakładach Papierniczych, Dział Gł. Mechanika — Poznań, ul. Wolkowska 32, tel. 720-45 — w terminie 14 dni od daty ukazania się ogłoszenia. K8766

Wille 5-pokojowa, kuchnia, łazienka, z wielkim ogrodem lub ogrodnictwem, na przedmieściu Poznania, do 600.000 zł spiesznie do właściciela kupie. Oferty „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 23550g.

Sprzedam garaż blaszany samochodowy, przenośny, wykonuje kocioł stolarski, balustrady, parkany, bramy. Osiedle Flewiska, ul. Poznańska 34, Poznań 18, tel. 67-38-87. 24505g

Zguby Różne

Zaginął węzeł w brzoze łaty w Przeźmierowie. Poznań, tel. 588-93, wewn. 11. 24736g

Matrymonialne

Biuro Matrymonialne — „Małżeństwo”, Poznań, Liłbelta 29, poleca swoje usługi w kojarzeniu małżeństw. Czynne godz. 15—19. 22876g

Emeryt lat 66 z mieszkaniem, poznańska do 57 lat. Cel matrymonialny. Oferty — „Prasa”, Grunwaldzka 19 dla 23658g.

Jagtier czarny podpalany zginął 1. XI. 71 w la sach Nadleśnictwa Jasne Pole, pow. Krotoszyn. Dla znalezcy nagroda, Ostrów Wlkp., tel. 43-49. 1894p

Kożuchy, płaszcze, kurtki skórzane farbuję, zamówione odnawiam. 27 Grudnia 5. 24533g

Wszystkim, którzy okazali serce i życzliwość pomoc w ostatnich chwilach życia

MIKOŁAJA ZABIELŁY

Jak również Wszystkim tym, którzy uczestniczyli w pogrzebie oraz za wyrazy współczucia, wieniec i kwiaty —

SERDECZNE PODZIĘKOWANIE składają żona, córka i wnuczki 24746g

Dnia 20 listopada 1971 roku zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, przeżywszy lat 83, nasza najukochańsza matka, teściowa, babcia i prababcia

MARIA STACHOWIAK z domu GARSTECKA

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 24 bm. o godz. 15 na cmentarzu w Zegrzu.

W głębokim smutku pogrążona

RODZINA

Poznań, ul. Milczańska 1. 24765g

† W dniu 20 listopada 1971 r. zakończył nagle swój pracowity żywot, w wieku lat 50, mój najdroższy mąż i tatuś

ANDRZEJ MARIAN DOLCZEWSKI

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 24 bm. o godz. 14 na cmentarzu górczyńskim, o czym zawiadamia pogrążona w głębokim smutku

żona z córką i synami — 24712g

Poznań, ul. Limbowa 9 m. 8.

† Dnia 21 listopada 1971 r. zmarł nagle, opatrzony Sakramentami św., troskliwy i niezapomniany mąż, ojciec, dziadek, pradiadek, teść, szwagier i stryjek, śp.

JAN WOJDYLAK powstaniec wielkopolski, emeryt — pracownik UAM.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 24 bm. na Junikowie o godz. 13.40.

W smutku pogrążona

RODZINA

† W dniu 20 listopada 1971 r. odeszła od nas, namaszczone Olejami św., nasza najukochańsza żona, mamusia, teściowa i babcia, śp.

JOANNA BEREŹNIAK z domu JANICKA

Pogrzeb odbędzie się dnia 23 listopada 1971 r. o godz. 14.15 na cmentarzu junikowskim.

W głębokim smutku pogrążona

RODZINA

† W dniu 21 listopada 1971 r. zmarł w wieku lat 74, mój najdroższy mąż, tatuś, dziadek i teść, śp.

JAN MARCINIAK

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 25 bm. o godz. 10.30 na cmentarzu górczyńskim.

W głębokim smutku pogrążeni

żona, córki, syn, synowa, zięć i wnuci

Poznań, Powstańcza 1 m. 26. 24732g

† W dniu 21 listopada 1971 r. zmarł, namaszczone Olejami św., po długich i ciężkich cierpieniach, przeżywszy lat 69, mój kochany mąż, tatuś, dziadek, teść, brat, szwagier i wujek, śp.

WŁADYSŁAW KONIECZNY

Pogrzeb odbędzie się w dniu 24 bm. o godz. 10.25 na cmentarzu junikowskim.

W głębokim smutku pogrążona

RODZINA

Poznań, ul. Botaniczna 1 m. 1. 24754g

† Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 20 listopada 1971 r. zmarła po ciężkich chorobach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa żona, mama, babunia, siostra i teściowa

MARIA ŚMIAŁEK z domu MIERZEJEWSKA

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 23 bm. o godz. 14 z kaplicy cmentarnej w Wolsztynie.

W smutku pogrążona

RODZINA

A GŁOŚ WIELKOPOLSKI 5
Nr 278 (8631) 23 XI 1971

Wyzwolona z długich cierpień zasnęła w Panu w dniu 20 listopada 1971 r.

doc. dr MARZENA POLLAK pracownik naukowy Instytutu Historii PAN, były zastępca profesora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Msza św. za spokój duszy Zmarłej odbędzie się w czwartek, dnia 25 bm. w kościele Farnym w Poznaniu o godz. 18.

Matka i siostra z rodziną 24745g

Dnia 21. XI. 1971 r. w Warszawie zasnął na zawsze w Panu, w wieku lat 61, śp.

JÓZEF NOWAK

Ceremonie pogrzebowe odbędzie się w środę, dnia 24. XI. 1971 r. o godz. 12 na cmentarzu parafialnym w Lubasz, pow. Czarnków.

Zawiadamiają w pełni bólu

żona, dzieci i wnukowie

Osobnych zawiadomień nie wysyła się. 24705g

W dniu 20 listopada 1971 r. zmarł długoletni, zasłużony pracownik Służby Zdrowia, ordynator oddziału pol.-gin.

Szpitala Powiatowego w Nowym Tomyślu

dr med. BOHDAN TREBICKI

Rodzinie Zmarłego wyraży głębokiego współczucia składają

Dyrekcja — Rada Zakładowa — POP koleżdy oraz pracownicy

Pogrzeb odbędzie się dnia 23. XI. 1971 roku o godz. 10.30 na cmentarzu górczyńskim. 24760g

Dnia 20 listopada 1971 roku zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza ukochana siostra, droga nam ciocia i szwagierka, lat 67, śp.

TERESA OLECH z domu ROCHOWIAK

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 23 bm. o godz. 11.55 na cmentarzu junikowskim.

W smutku pogrążony

mąż z rodziną

Poznań, Piekary 25 m. 2. 24676g

† Dnia 20 listopada 1971 r. zmarł po długich i ciężkich cierpieniach znoszonych z anielską cierpliwością, opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy i najukochańszy mąż, tatuś, syn, zięć, brat, szwagier, wujek i kuzyn, przeżywszy lat 34, śp.

ZENON BRĘCZEWSKI

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 24 bm. o godz. 15.30 na cmentarzu w Zabikowie.

o czym zawiadamiają

pogrążone w głębokim smutku

żona z dziećmi i rodzina

Luboń 1, ul. Dąbrowskiego 5. 24710g

W dniu 21 listopada 1971 roku — zmarł

WŁADYSŁAW OLEJNICZAK powstaniec wielkopolski, emerytowany pracownik PZNF w Luboniu.

Wyraży głębokiego współczucia Rodzinie Zmarłego składają:

Samorząd Robotniczy i Dyrekcja Poznańskich Zakładów Nawozów Fosforowych K9150

Dnia 21 listopada 1971 r. zmarła, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza żona, matka, teściowa i babcia, w wieku 75 lat

MARIA ŁAGODA

Pogrzeb odbędzie się w dniu 24 bm. o godz. 10.30 z kaplicy na Górczynie.

W ciężkim smutku pogrążona

RODZINA

Poznań, Wyspiańskiego 20 m. 9. 24725g

Dnia 22 listopada 1971 r. po długiej i ciężkiej chorobie odeszła od nas na zawsze moja najdroższa żona, najtroskliwsza mamusia, jedyna i ukochana córka, synowa, siostrzenica i kuzynka, przeżywszy lat 32

HELENA ANNA CZARNOTA z domu PIATEK

Pogrzeb odbędzie się dnia 24 listopada 1971 r. o godz. 15 na cmentarzu solackim.

W głębokim smutku pogrążeni

mąż, dzieci, matka i rodzina

Poznań, Strzeszyńska 99. 24724g

Dnia 20 listopada 1971 roku zmarł śmiercią tragiczną

MARIAN PRAŁAT długoletni i sumienny pracownik PPN „Centrala Nasienna” Oddział Śrem.

Wyraży głębokiego żalu i współczucia Rodzinie Zmarłego — składają

Dyrekcja — Rada Zakładowa — pracownicy 24714g

Dnia 22 listopada 1971 r. zasnęła na zawsze, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa matka, córka, teściowa i babcia, przeżywszy lat 65, śp.

IRENA STANISŁAWA SZCZYGIELSKA z domu STACHURSKA

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 24 bm. o godz. 12.30 na cmentarzu junikowskim.

o czym zawiadamiają w smutku pogrążeni

córka, syn i rodzina 24709g

† Dnia 20 listopada 1971 r. zmarła w wieku 82 lat, ukochana matka, teściowa i babcia

MARIANNA WIELGOSZ z domu ŚWIERGIEL

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 24 bm. o godz. 15 na cmentarzu solackim przy ulicy Lutyciej,

o czym zawiadamiają

syn, synowa i wnuki

Poznań, Kurpiowska 6 m. 1. 24756g

† W dniu 20 listopada 1971 r. zmarła w wieku lat 76, nasza ukochana żona, matka, teściowa i babcia

FRANCISZKA ROSZYK z domu DUDZIAK

Pogrzeb odbędzie się w dniu 24 bm. o godz. 15 na cmentarzu w Krzyżownikach,

o czym zawiadamia strapiiona

RODZINA

Poznań, ul. Dąbrowskiego 444. 24690g

† W dniu 20 listopada 1971 roku zmarł nagle, przeżywszy 70 lat, nasz najukochańszy ojciec, teść i dziadek, śp.

STANISŁAW SOMMERFELD odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 25 bm. o godz. 13.05 na cmentarzu komunalnym na Junikowie,

o czym w głębokim smutku pogrążeni zawiadamiają

synowie z rodzinami

Poznań, Sosnowa 26. 24742g

† Dnia 20 listopada 1971 r. zmarła po krótkich i ciężkich cierpieniach moja najdroższa żona, ukochana mama, siostra, teściowa, babcia, szwagierka, bratowa i ciocia, śp.

WANDA CHUDZIAK z domu MUSIELAK

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 24 bm. o godz. 13.05 na cmentarzu junikowskim.

O bolesnej stracie zawiadamia

mąż z rodziną

Poznań, ul. Winogrody 68. 24689g

† Dnia 22 listopada 1971 r., opatrzony Sakramentami św., po krótkich cierpieniach znoszonych z anielską cierpliwością zmarł nasz najdroższy, nigdy niezapomniany mąż, ojciec i wujek

EDMUND ROSSA

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 24 bm. o godz. 15 w Swarzędzu przy kościele parafialnym św. Marcina.

RODZINA

Poznań, ul. Ratajczaka 26 m. 76. 24767g

Wszystkim, którzy okazali serce i życzliwość pomoc w ostatnich chwilach życia

MIKOŁAJA ZABIELŁY

Jak również Wszystkim tym, którzy uczestniczyli w pogrzebie oraz za wyrazy współczucia, wieniec i kwiaty —

SERDECZNE PODZIĘKOWANIE składają żona, córka i wnuczki 24746g

Dnia 20 listopada 1971 roku zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, przeżywszy lat 83, nasza najukochańsza matka, teściowa, babcia i prababcia

MARIA STACHOWIAK z domu GARSTECKA

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 24 bm. o godz. 15 na cmentarzu w Zegrzu.

W głębokim smutku pogrążona

RODZINA

Poznań, ul. Milczańska 1. 24765g

† W dniu 20 listopada 1971 r. zakończył nagle swój pracowity żywot, w wieku lat 50, mój najdroższy mąż i tatuś

ANDRZEJ MARIAN DOLCZEWSKI

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 24 bm. o godz. 14 na cmentarzu górczyńskim, o czym zawiadamia pogrążona w głębokim smutku

żona z córką i synami — 24712g

Poznań, ul. Limbowa 9 m. 8.

† Dnia 21 listopada 1971 r. zmarł nagle, opatrzony Sakramentami św., troskliwy i niezapomniany mąż, ojciec, dziadek, pradiadek, teść, szwagier i stryjek, śp.

JAN WOJDYLAK powstaniec wielkopolski, emeryt — pracownik UAM.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 24 bm. na Junikowie o godz. 13.40.

W smutku pogrążona

RODZINA

† W dniu 20 listopada 1971 r. odeszła od nas, namaszczone Olejami św., nasza najukochańsza żona, mamusia, teściowa i babcia, śp.

JOANNA BEREŹNIAK z domu JANICKA

Pogrzeb odbędzie się dnia 23 listopada 1971 r. o godz. 14.15 na cmentarzu junikowskim.

W głębokim smutku pogrążona

RODZINA

† W dniu 21 listopada 1971 r. zmarł w wieku lat 74, mój najdroższy mąż, tatuś, dziadek i teść, śp.

JAN MARCINIAK

Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 25 bm. o godz. 10.30 na cmentarzu górczyńskim.

W głębokim smutku pogrążeni

żona, córki, syn, synowa, zięć i wnuci

Poznań, Powstańcza 1 m. 26. 24732g

† W dniu 21 listopada 1971 r. zmarł, namaszczone Olejami św., po długich i ciężkich cierpieniach, przeżywszy lat 69, mój kochany mąż, tatuś, dziadek, teść, brat, szwagier i wujek, śp.

WŁADYSŁAW KONIECZNY

Pogrzeb odbędzie się w dniu 24 bm. o godz. 10.25 na cmentarzu junikowskim.

W głębokim smutku pogrążona

RODZINA

Poznań, ul. Botaniczna 1 m. 1. 24754g

† Z głębokim żalem zawiadamiamy, że w dniu 20 listopada 1971 r. zmarła po ciężkich chorobach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa żona, mama, babunia, siostra i teściowa

MARIA ŚMIAŁEK z domu MIERZEJEWSKA

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 23 bm. o godz. 14 z kaplicy cmentarnej w Wolsztynie.

W smutku pogrążona

RODZINA

A GŁOŚ WIELKOPOLSKI 5
Nr 278 (8631) 23 XI 1971

GŁOŚ WIELKOPOLSKI — Poznań 2, Grunwaldzka 19. Redaguje kolegium: Marian Flejserowicz (sekretarz redakcji) Tadeusz Kaczmarek, Zbigniew Mika, Wiesław Porzycki (zastępca redaktora naczelnego), Mieczysław Skapski, Zbigniew Szumowski.

• Telefon: centrala 611-21 łączy wszystkie działy. Informacje dla Czytelników — 657-18. Redaktor naczelny — 454-08

• Zastępca red. naczelnego — 657-18. Sekretarz redakcji — 648-85. Sekretariat — 454-09. Dział mlejski — 659-39. Redakcja nocna — 430-73 i 453-31

• Wydawca: Poznańskie Wydawnictwo Prasowe RSW „PRASA”. • Biuro Ogłoszeń — Poznań, Grunwaldzka 19, telefon: 659-16 i 611-21. Za treść i terminy druku ogłoszeń redakcja nie odpowiada. • Rekopisów nie zwraca. • Druk: PZG im. M. Kasprzaka — Poznań. Zwierzytnieć 3 • Prenumerata. Wpłaty bez żadnych ograniczeń na kwartał (39 zł), półrocze (78 zł) lub rok (156 zł) przyjmują: do dnia 10 miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty — za pośrednictwem blankietów PKO — PUPIK „Ruch” Poznań, Zwierzyniecka 9 na konto PKO nr 122-6-211631; do dnia 15 poprzedzającego okres prenumeraty — listonosze i urzędy pocztowe. Z-5

